

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

12. évfolyam 3. szám
2009. március 20.

Tej és Tejtermékek

12. évfolyam 3. szám

2009. február hónap

Megjelenik havonta

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Mándi-Nagy Dániel

mandi-nagy.daniel@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6092

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Tej és Tejtermékek piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Gabona és Ipari Növények, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

PIACI JELENTÉS.....	3
A nyerstej termelői ára.....	6
A nyerstej kiviteli ára.....	6
A tejtermékek feldolgozó értékesítési ára.....	7
A tejtermékek fogyasztói ára.....	8
A tej és tejtermékek külkereskedelme.....	9
A nyerstej ára az EU-27 országaiban.....	10
A nyerstej ára harmadik országokban.....	11
Ábrák.....	12
Külpiaci információk.....	15

PIACI JELENTÉS

- A világpiacon a nyerstej árak visszaesése a tejkínálat mérséklődését eredményezte. A pénzügyi és gazdasági válság hatására csökkent a kereslet is, kevesebb tejtermék került külkereskedelmi forgalomba.
- Az Unióban a vaj intervenciós felvásárlása március első napjaiban lezárult, ugyanakkor a hónap közepétől alacsonyabb áron pályázatos felvásárlás lehetősége nyílt meg a feldolgozók számára. A sovány tejpör intervenciós felvásárlása továbbra is tart.
- Magyarországon folytatódott a nyerstej árának csökkenése februárban. A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára ugyanakkor kisebb mértékben csökkent, míg a fogyasztói árak stagnáltak az előző hónaphoz képest.

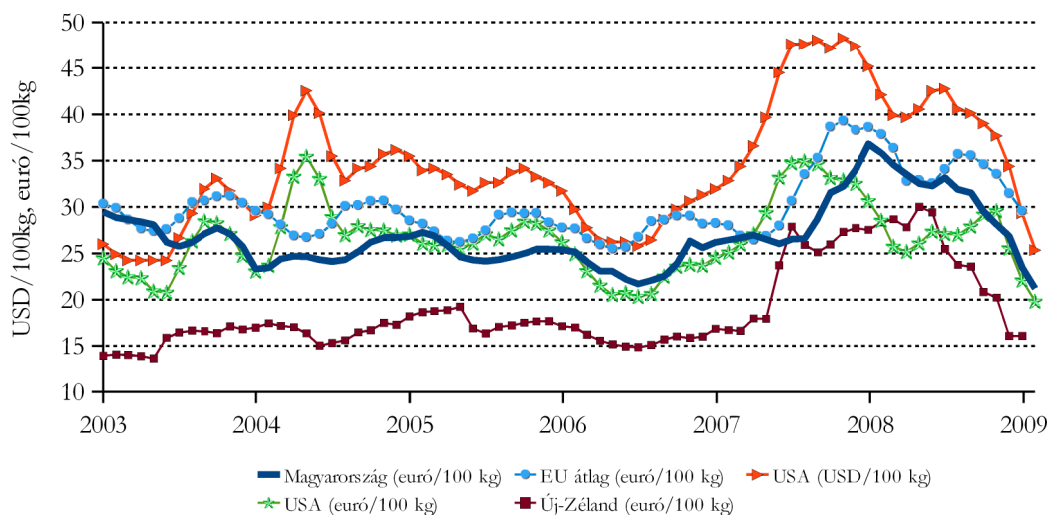
Magyarországon a nyerstej termelői alapára 60,69 Ft/kg, a termelői átlagára 63,33 Ft/kg volt 2009 februárjában. Az átlagár az előző hónaphoz viszonyítva 4%-kal csökkent, ugyanakkor 33%-kal volt alacsonyabb az egy évvel korábbinál.

A nyerstej árának csökkenésében vélhetően a nyerstej-kivitel visszaesése volt meghatározó, az értékesítésben mutatkozó nehézségek miatt a felesleges nyerstej nyomást gyakorolt az árakra. Az AKI PÁIR reprezentatív adatai szerint februárban a nyerstej-kivitel 11%-kal csökkent az előző hónaphoz képest. A feldolgozók több mint 20%-kal kevesebb nyerstejet szállítottak külföldre, ezért visszafogták a nyerstej felvásárlást. Februárban a nyerstej-beszállítás 8%-kal csökkent az előző hónaphoz viszonyítva. A feldolgozók nemcsak a nyerstej-kivitel csökkenése miatt igényeltek kevesebb alapanyagot, hanem a KSH iparstatisztikai adatai szerint a tej- és tejtermékek termelését is csökkentették a feldolgozott termékek bel- és külpiacon értékesítési lehetőségeinek romlása miatt (januárban a belföldi értékesítés és az export 5%-kal volt alacsonyabb az egy évvel korábbinál).

A nyerstej árcsökkenést a feldolgozói értékesítési árak kisebb mértékben (1%-kal) követték, míg a fogyasztói árak stagnáltak az előző hónaphoz képest.

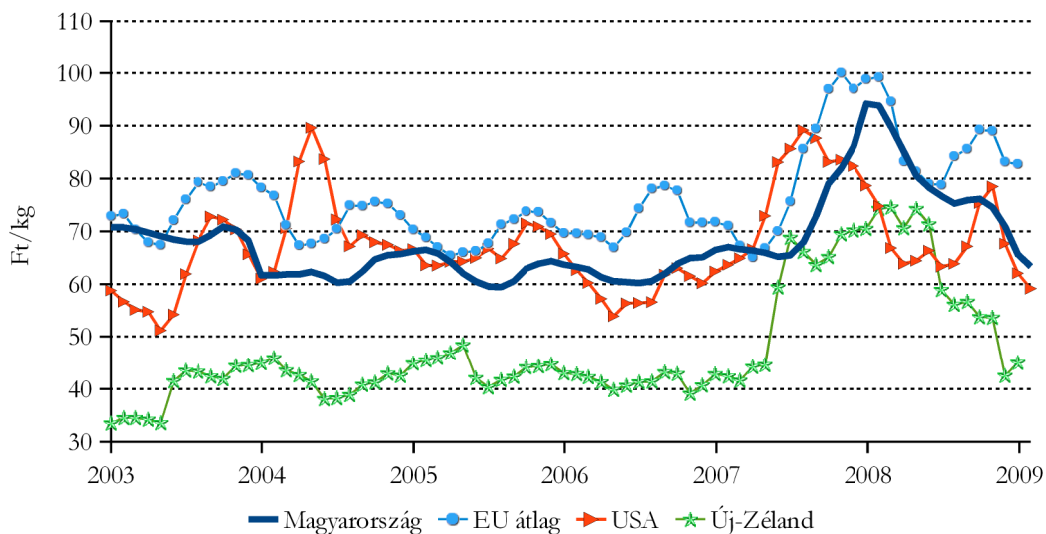
A világpiacon folytatódott a nyerstej árának csökkenése. Nemzeti valutában kifejezve az Unióban 6%-kal, az Egyesült Államokban 15%-kal csökkent, míg Új-Zélandon és Braziliában stagnált a nyerstej termelői ára. A világpiacon az árak csökkenése a gazdasági válság hatására mérséklődő keresletnek megfelelő kínálatához vezetett. Februárban a beszállított nyerstej mennyisége Franciaországban 8,4%-kal, Angliában 9,4%-kal, az Egyesült Államokban 2,5%-kal csökkent az előző évhez képest, ugyanakkor Németországban és Ausztriában nem változott jelentősen.

A nyerstej termelői árának alakulása a világon

Forrás: AKI PÁIR, USDA, LTO-Netherland

A nyerstej termelői árának alakulása a világon

Forrás: AKI PÁIR, USDA, LTO-Netherland

A pénzügyi és gazdasági válság hatására csökkent a kereslet, és kevesebb tejtermék került külkereskedelmi forgalomba. Új-Zéland kevesebb tejterméket exportált év elején. Januárban az export árbevétele tejből, vajból és sajtból 0,8%-kal, teljes tejből 23%-kal esett vissza az előző évhez képest. India 2003-tól felfüggesztette importját Ausztráliából minőségi problémákra hivatkozva. 2009-től Ausztrália újra szállíthat tejtermékeket Indiába. A piacnyitás Ausztrália számára azért fontos, mert világkereskedelemben való részesedése az USA előretörése miatt visszaesett. Az USA tej- és tejtermék exportjának árbevétele 2008 közepe óta folyamatosan csökken, januárban 95%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban.

Rövid távon úgy tűnik hatásos a Bizottság 2009. március elsején megnyitott intervenció felvásárlása, ami megállította a vaj és a sovány tejpör árának további csökkenését. A vaj intervenció 2009. március 4-én elérte a maximális 30 000 tonnás mennyiséget, azonban sovány tejpör esetén a maximális 109 000 tonnás mennyiségből csupán 54 574 tonna került felvásárlásra. A Bizottság a vajra 2009. március 5-én felfüggesztette a fix áras felvásárlást, és megnyitotta a pályázatos intervenciót. A beérkező pályázatok értékelése után a Bizottság javaslatokat tesz az intervenció ár, és az intervencióra elfogadott mennyiség meghatározására.

A harmadik országokba irányuló tej- és tejtermékek kivitelére 2009. január 22-től exporttámogatás vehető igénybe. Magyarország elsősorban sajtot, vaját és tejsavót exportál harmadik országokba. A tej- és tejtermék export-árbevételéből a harmadik országok részesedése 30% körüli, ezen belül a sajt aránya a legnagyobb. A harmadik országokba irányuló sajt-kivitel értéke az elmúlt évben 6%-kal esett vissza, míg az EU-ba történő szállítások jelentősen emelkedtek. Az exporttámogatás hatására a közeljövőben a hazai sajt-kivitel emelkedésére lehet számítani. A világ legjelentősebb sajt és vaj importőrének számító Oroszország az EU által nyújtott exporttámogatás ellenőrzésére és a belső tejtermék előállítás védelme érdekében márciustól 59%-kal emelte a vajvámot. Tejtermelése az elmúlt hónapokban csökkent, de hosszabb távon termelését és önelátottsági fokát bővíteni kívánja, ami a világimport visszaeséséhez vezethet.

1. táblázat

A nyerstej termelői ára*

Minőségi osztály	Mértékegység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2008. II.	2009. I.	2009. II.	2009. II./2008. II. (%)	2009. II./2009. I. (%)
Alapár	Ft/kg	61,41	59,96	61,40	92,90	62,64	60,69	65,33	96,88
Beszállítás	tonna	36 804,71	47 262,00	11 169,91	103 556,56	102 846,92	95 236,63	91,97	92,60
Átlagár	Ft/kg	63,99	62,95	62,77	93,86	65,62	63,33	67,47	96,51
Fehérje	%	3,33	3,36	3,34	3,26	3,37	3,34	102,65	99,19
Zsír	%	3,78	3,77	3,74	3,76	3,79	3,77	100,40	99,45

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyerstej kiviteli ára*

Minőségi osztály	Mértékegység	2008. IV.	2009. I.	2009. II.	2009. II./2008. IV. (%)	2009. II./2009. I. (%)
Mennyiség	tonna	13 425,30	16 940,63	15 052,78	112,12	88,86
Átlagár	Ft/kg	77,65	71,46	74,61	96,08	104,41
Fehérje	%	3,17	3,22	3,24	102,21	100,62
Zsír	%	3,63	3,78	3,74	103,03	98,94

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A tejtermékek feldolgozóinak értékesítési ára

Termék megnevezése	Mértékegység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2008. II.	2009. I.	2009. II.	2009. II./2008. II. (%)	2009. II./2009. I. (%)
Polytej	liter	1 944 300	2 150 489	1 267 283	7 667 878	6 887 701	5 362 072	69,93	77,85
	Ft/liter	133,94	112,64	119,10	135,03	124,02	121,89	90,27	98,28
Dobozos tej	liter	2 097 561	e.a.	e.a.	7 615 783	7 200 493	5 384 478	70,70	74,78
	Ft/liter	136,31	e.a.	e.a.	148,42	138,82	134,27	90,47	96,73
Dobozos tartós tej	liter	e.a.	e.a.	e.a.	2 839 835	4 722 639	3 847 970	135,50	81,48
	Ft/liter	e.a.	e.a.	e.a.	151,35	135,14	130,36	86,14	96,46
Adagolt vaj	kg	89 873	114 863	e.a.	185 297	233 932	220 482	118,99	94,25
	Ft/kg	1127,41	983,48	e.a.	1183,24	1045,19	1039,50	87,85	99,46
Vajkrém natúr	kg	e.a.	e.a.	e.a.	212 954	306 681	254 448	119,48	82,97
	Ft/kg	e.a.	e.a.	e.a.	772,23	716,05	734,78	95,15	102,62
Tehéntúró	kg	840 010	192 395	e.a.	1 327 948	1 342 631	1 203 635	90,64	89,65
	Ft/kg	641,62	583,76	e.a.	657,20	634,66	625,78	95,22	98,60
Tejföl	kg	1 821 158	2 104 074	1 253 008	5 298 942	6 495 907	5 178 240	97,72	79,72
	Ft/kg	328,31	300,86	334,22	350,49	327,69	318,59	90,90	97,22
Natúr joghurt	kg	95 506	e.a.	611 355	864 760	1 117 381	814 862	94,23	72,93
	Ft/kg	267,01	e.a.	412,43	387,81	369,13	377,82	97,42	102,35
Gyümölcsös joghurt	kg	245 041	e.a.	2 390 211	2 995 891	3 711 763	3 049 688	101,80	82,16
	Ft/kg	315,40	e.a.	364,25	355,83	336,46	343,32	96,49	102,04
Kefir	kg	814 825	321 901	582 277	1 669 067	2 046 925	1 719 003	102,99	83,98
	Ft/kg	272,83	241,72	295,74	280,73	279,32	274,76	97,87	98,37
Trappista sajt	kg	420 018	729 745	e.a.	1 050 120	1 362 783	1 219 427	116,12	89,48
	Ft/kg	895,46	833,82	e.a.	1154,29	912,86	859,37	74,45	94,14
Ömlesztett sajt	kg	e.a.	528 234	e.a.	548 451	643 844	819 923	149,50	127,35
	Ft/kg	e.a.	1211,31	e.a.	1061,84	1122,09	1149,08	108,22	102,41

Egyes termékek régiós illetve országos adata az adatszolgáltatók alacsony száma miatt nem publikus (e.a.)

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat folytatása

A tejtermékek feldolgozóinak értékesítési ára

Termék megnevezése	Mértékegység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2009. II.	2009. I.	2008. II.	2009. II./2008. II. (%)	2009. II./2009. I. (%)
Ömlesztett	kg	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	34 592	1 166	e.a.	3
vaj	Ft/kg	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	669,01	1219,11	e.a.	182,23
Érlelt	kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
kemény sajtot	Ft/kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
Savány	kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
tejpör	Ft/kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
Teljes	kg	-	-	-	-	-	-	-	-
tejpör	Ft/kg	-	-	-	-	-	-	-	-
Tej sűrítve	kg	e.a.	-	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
cukrozott	Ft/kg	e.a.	-	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.

Egyes termékek régiós illetve országos adata az adatszolgáltatók alacsony száma miatt nem publikus (e.a.)

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A tejtermékek fogyasztói ára

Termék megnevezése	Mértékegység	2008. II.	2009. I.	2009. II.	2009. II./2008. II. (%)	2009. II./2009. I. (%)
Polytej	Ft/liter	227,56	206,08	206,00	90,53	99,96
Dobozos tej	Ft/liter	251,57	222,72	225,52	89,65	101,26
Dobozos tartós tej	Ft/liter	264,00	243,41	243,92	92,39	100,21
Vaj	Ft/kg	1 935,38	1 961,51	1 935,36	100,00	98,67
Vajkrém	Ft/kg	1 219,28	1 189,77	1 207,11	99,00	101,46
Félszíros tehéntúró	Ft/kg	1 035,47	1 154,18	1 121,63	108,32	97,18
Tejföl	Ft/kg	618,74	661,37	663,81	107,28	100,37
Joghurt natúr	Ft/kg	483,28	501,23	493,47	102,11	98,45
Joghurt gyümölcsös	Ft/kg	542,79	538,07	527,36	97,16	98,01
Kefir	Ft/kg	441,19	455,87	456,38	103,44	100,11
Pannónia sajtot	Ft/kg	1 790,75	2 192,47	2 283,27	127,50	104,14
Trappista sajtot	Ft/kg	1 524,13	1 550,30	1 557,06	102,16	100,44
Ömlesztett sajtot	Ft/kg	1 767,71	1 947,46	1 910,25	108,06	98,09

Az adatgyűjtésünkbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak.

Auchan, CBA, Coop, Cora, Interspar, Match, Plus, Tesco

Forrás: AKI PÁIR

A tej és tejtermékek külkereskedelme

5. táblázat
ezer kg

Termék megnevezése	2007		2008		2008/2007 (%)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín*	123 059	274 436	114 189	337 977	92,79	123,15
0402 Tej és tejszín**	6 404	2 893	7 098	2 982	110,85	103,06
0403 Kefir, joghurt	34 351	22 606	33 854	18 146	98,55	80,27
0404 Tejsavó	9 771	40 300	10 188	30 763	104,26	76,33
0405 Vaj	5 428	1 879	4 420	1 304	81,43	69,43
0406 Sajt és túró	39 155	11 108	36 236	10 841	92,55	97,60

Forrás: KSH

6. táblázat
ezer forint

Termék megnevezése	2007		2008		2008/2007 (%)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín*	15 979 257	20 564 438	15 517 318	26 875 674	97,11	130,69
0402 Tej és tejszín**	3 805 028	1 775 842	3 489 615	490 048	91,71	27,60
0403 Kefir, joghurt	8 107 514	3 163 861	8 991 518	3 010 459	110,90	95,15
0404 Tejsavó	1 840 540	4 825 764	1 583 003	3 089 207	86,01	64,01
0405 Vaj	4 280 194	1 120 530	3 329 958	783 736	77,80	69,94
0406 Sajt és túró	30 919 330	8 082 272	31 560 478	9 478 639	102,07	117,28
Összesen	64 931 863	39 532 708	64 471 890	43 727 762	99,29	110,61

Forrás: KSH

7. táblázat
Ft/kg

Termék megnevezése	2007		2008		2008/2007 (%)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín*	129,85	74,93	135,89	79,52	104,65	106,12
0402 Tej és tejszín**	594,20	613,78	491,62	164,35	82,74	26,78
0403 Kefir, joghurt	236,02	139,95	265,60	165,91	112,53	118,54
0404 Tejsavó	188,36	119,75	155,38	100,42	82,49	83,86
0405 Vaj	788,53	596,42	753,40	600,82	95,54	100,74
0406 Sajt és túró	789,66	727,61	870,96	874,31	110,30	120,16

Forrás: KSH

* nem sűrítve, nem édesítve

** sűrítve vagy édesítve

8. táblázat

A nyerstej ára az EU-27 országokban

	2008. I.		2008. XII.		2009. I.		2009. I./ 2008. I. (%)	2009. I./ 2008. XII. (%)
	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg		
Ausztria	42,46	108,69	34,93	92,27	33,16	92,80	78,10	94,93
Belgium	39,50	101,11	27,21	71,87	24,99	69,93	63,27	91,84
Dánia	39,84	101,98	35,03	92,53	-	-	-	-
Egyesült Királyság	33,54	85,85	26,90	71,06	26,98	75,50	80,44	100,30
Finnország	42,15	107,89	49,08	129,64	46,91	131,27	111,29	95,58
Franciaország	40,93	104,77	33,62	88,81	-	-	-	-
Görögország	46,34	118,62	40,98	108,25	40,63	113,70	87,68	99,15
Hollandia	38,97	99,75	32,95	87,04	28,64	80,15	73,49	86,92
Írország	41,09	105,18	33,71	89,06	27,60	77,24	67,17	81,86
Luxemburg	42,66	109,20	34,12	90,13	31,56	88,32	73,98	92,50
Németország	38,50	98,55	27,80	73,43	26,00	72,76	67,53	93,53
Olaszország	38,00	97,27	35,78	94,51	-	-	-	-
Portugália	39,40	100,85	33,00	87,17	32,50	90,95	82,49	98,48
Spanyolország	44,71	114,45	34,08	90,02	-	-	-	-
Svédország	37,87	96,94	31,90	84,26	-	-	-	-
EU-15	40,40	103,41	34,07	90,00	-	-	-	-
Ciprus	49,46	126,61	49,03	129,52	-	-	-	-
Csehország	37,54	96,09	25,46	67,25	-	-	-	-
Észtország	33,46	85,65	26,40	69,73	24,27	67,92	72,53	91,93
Lengyelország	34,30	87,80	24,02	63,45	22,27	62,32	64,93	92,71
Lettország	34,05	87,16	23,58	62,29	23,02	64,42	67,61	97,63
Litvánia	33,11	84,75	21,48	56,74	19,40	54,29	58,59	90,32
Magyarország	36,81	94,23	26,86	70,96	23,45	65,62	63,70	87,29
Szlovákia	35,22	90,15	27,30	72,11	24,39	68,25	69,25	89,34
Szlovénia	33,41	85,52	33,04	87,27	30,41	85,10	91,02	92,04
EU-10*	36,38	93,12	28,56	75,45	-	-	-	-
EU-25*	38,73	99,14	31,96	84,41	-	-	-	-
Bulgária	34,83	89,16	30,75	81,23	29,25	81,85	83,98	95,12
Románia	23,00	58,87	24,49	64,69	-	-	-	-

Az EU-27 országainak ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

*EU-10 és EU-25 átlagára Málta nélkül

Forrás: AKI PÁIR, EU Bizottság, CLAL

Árfolyam: MNB

9. táblázat

A nyerstej ára harmadik országokban

	2008. I.		2008. XII.		2009. I.		2009. I./ 2008. I. (%)	2009. I./ 2008. XII. (%)
	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg		
Argentína	17,15	43,90	-	-	-	-	-	-
Brazília	24,80	63,49	17,95	47,42	18,85	52,76	76,01	105,01
Japán	49,35	126,33	69,29	183,03	69,34	194,04	140,50	100,07
Svájc	47,17	120,75	51,52	136,10	48,77	136,48	103,39	94,65
Új-Zéland	27,55	70,52	16,10	42,53	16,09	45,03	58,40	99,94
USA	30,79	78,81	26,08	68,89	22,04	61,66	71,57	84,49

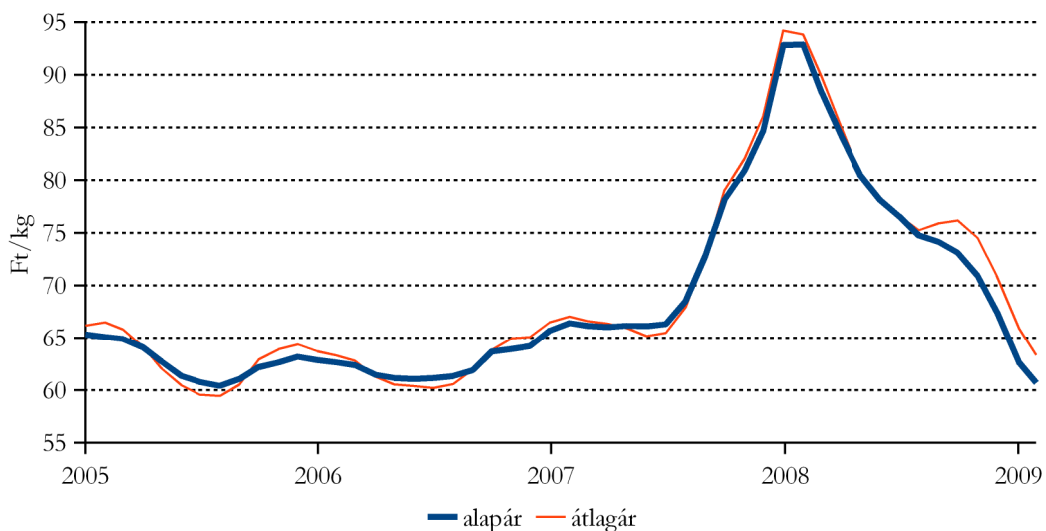
Új-Zéland 4,2% zsír, 3,4% fehérje, USA 3,6% zsír

Forrás: LTO-Netherland, SAGPyA, BLW, CEPEA, USDA, JSB

Árfolyam: MNB, OZ FOREX

1. ábra

A nyerstej országos termelői alap- és átlagára*

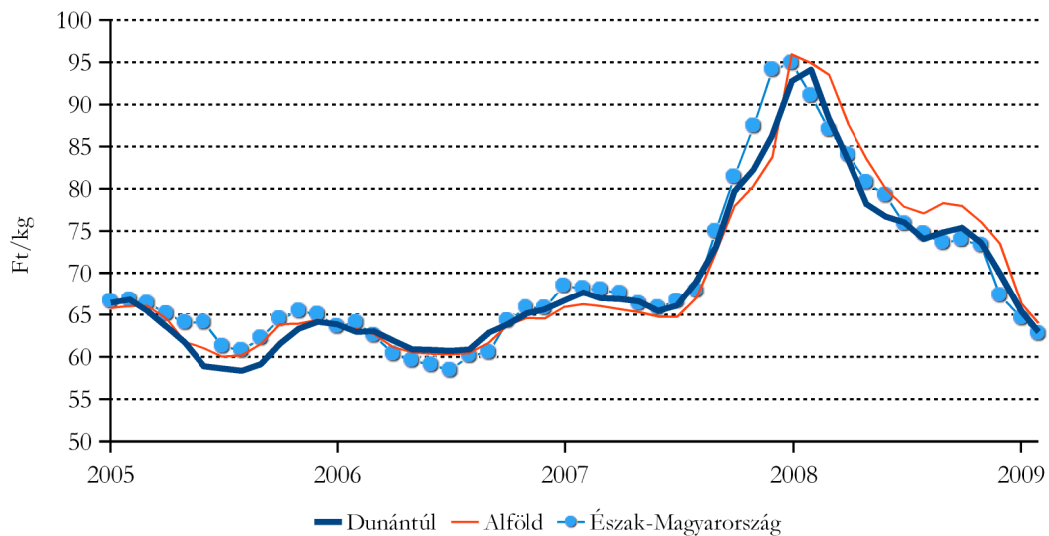

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

A nyerstej termelői átlagára régióként*

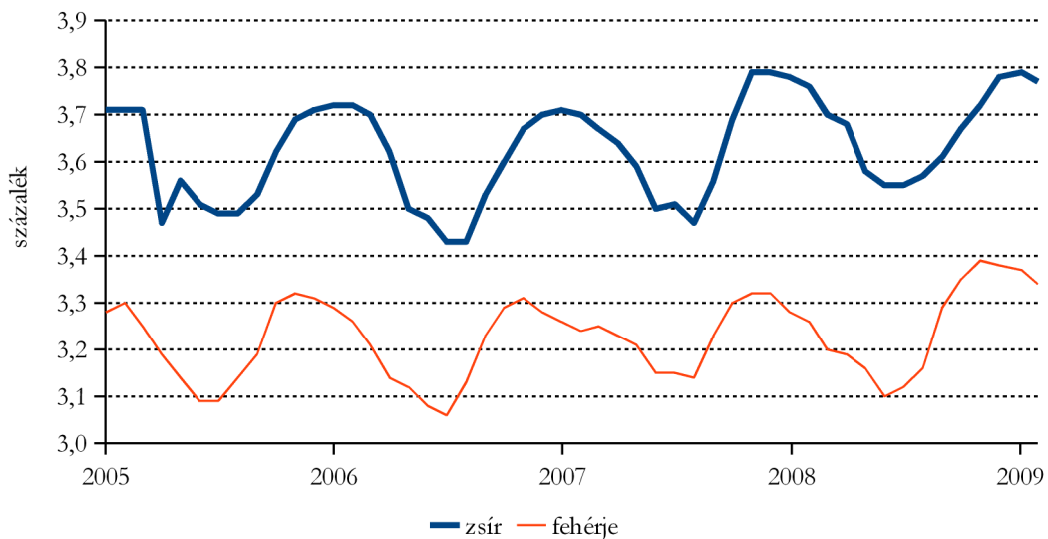

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

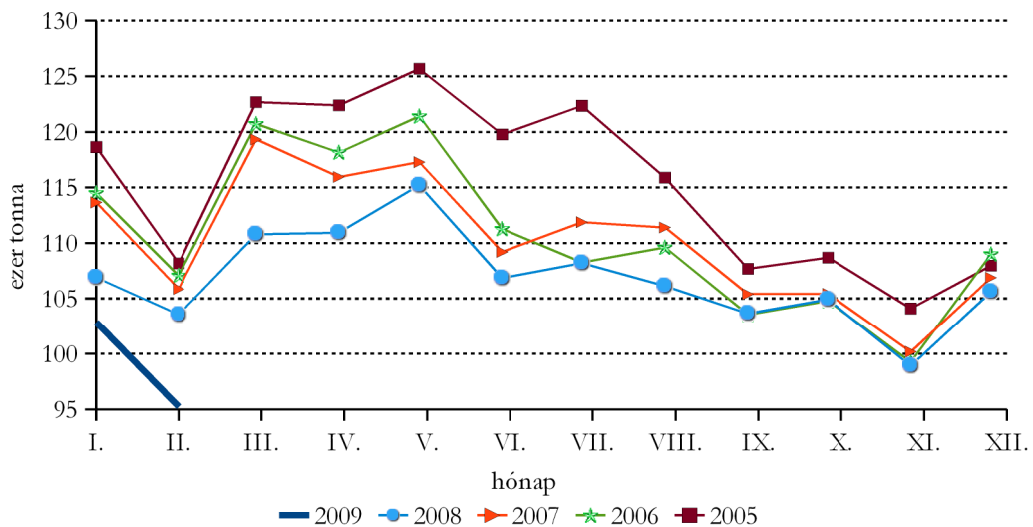
A nyerstej beltartalma

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

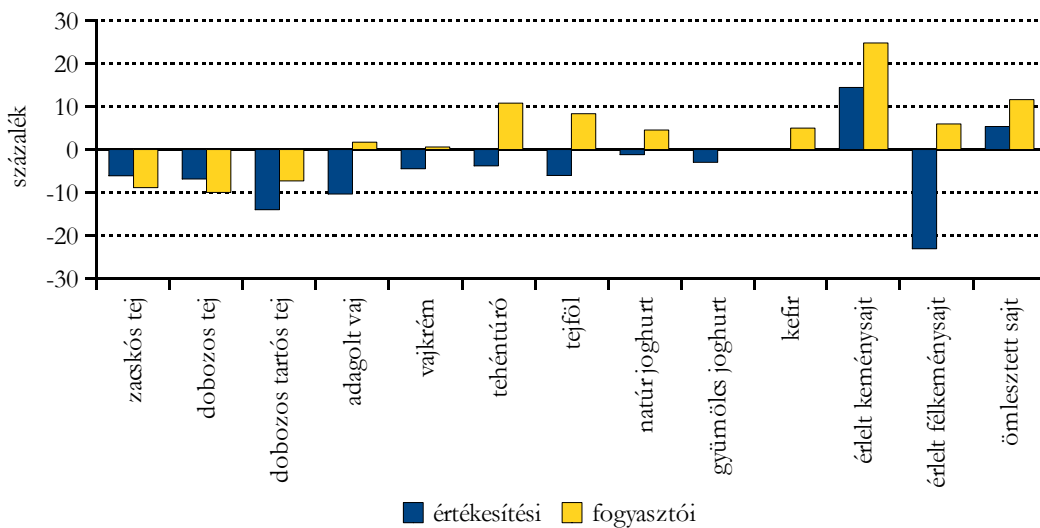
A feldolgozók számára beszállított nyerstej mennyisége Magyarországon

Forrás: AKI PÁIR

5. ábra

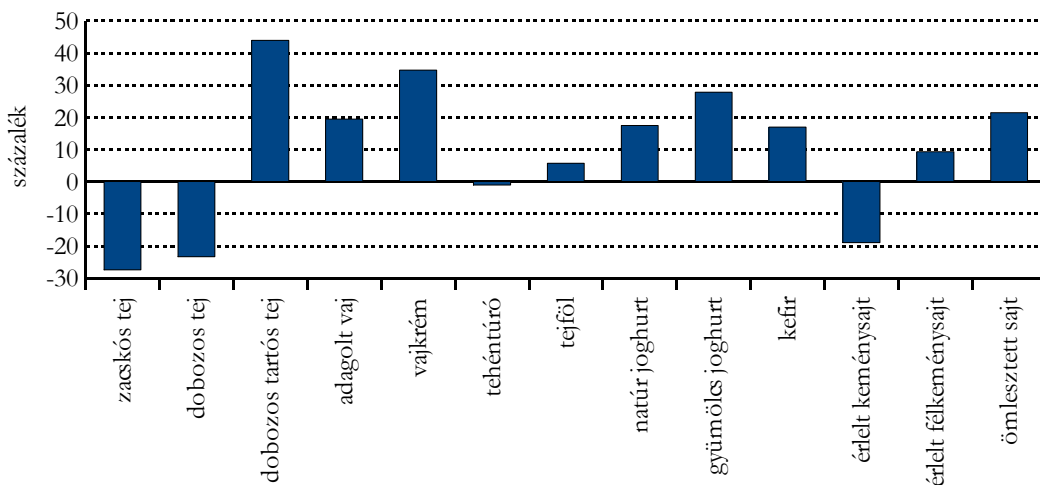
Az értékesítési és fogyasztói árak változása 2009. I-II./2008. I-II.

Forrás: AKI PÁIR

6. ábra

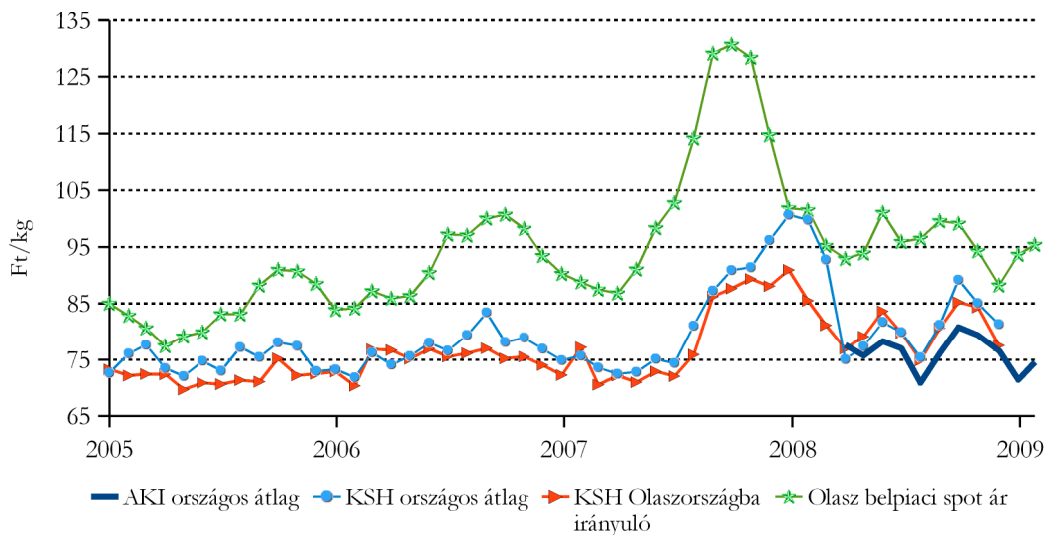
A feldolgozó értékesítési mennyiség változása 2009. I-II./2008. I-II.

Forrás: AKI PÁIR

7. ábra

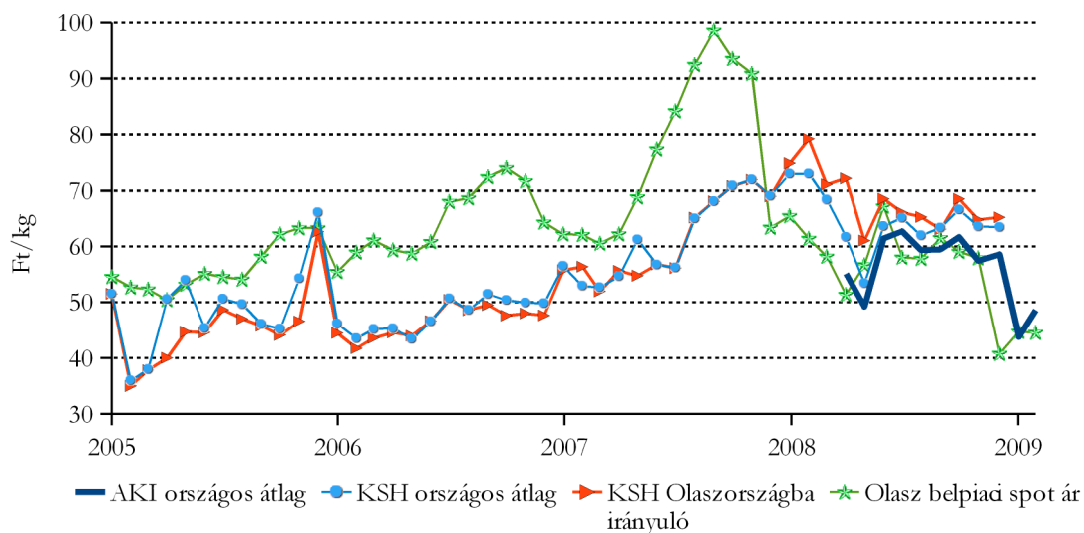
A teljes nyerstej kiviteli ára

Forrás: AKI PÁIR, KSH, CLAL

8. ábra

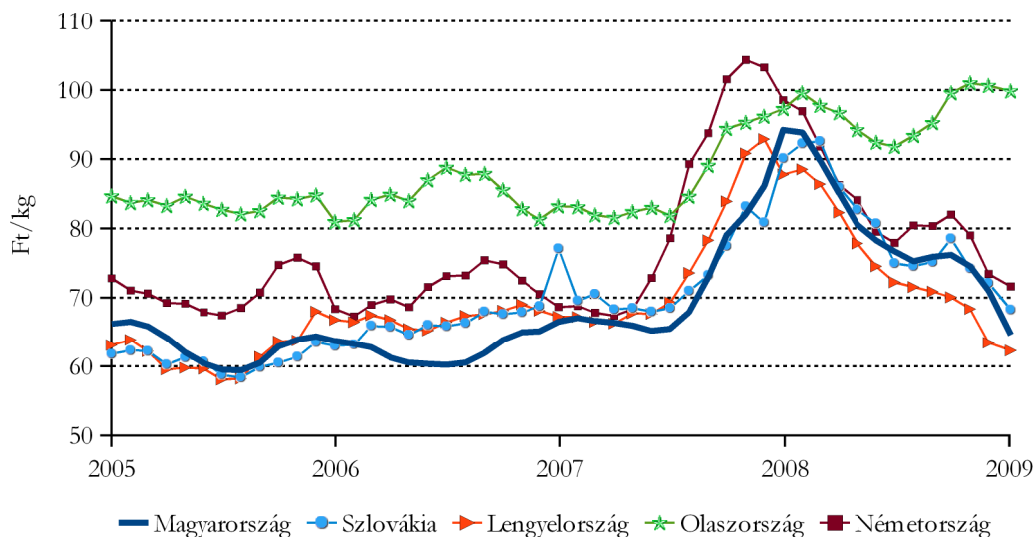
A főlözött nyerstej kiviteli ára

Forrás: AKI PÁIR, KSH, CLAL

9. ábra

A nyerstej termelői ára néhány európai országban*

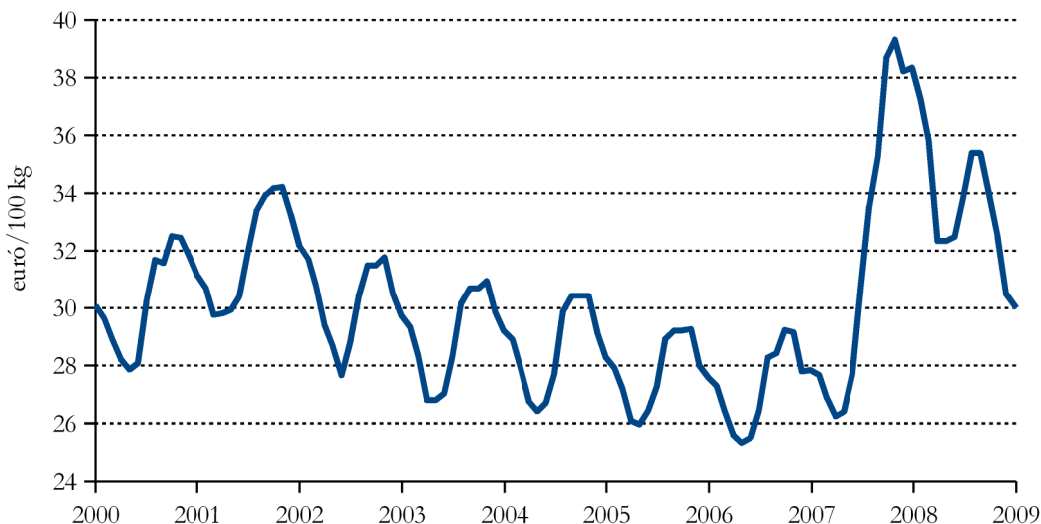

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: EU Bizottság, AKI PÁIR

10. ábra

A nyerstej termelői ára az Európai Unióban*

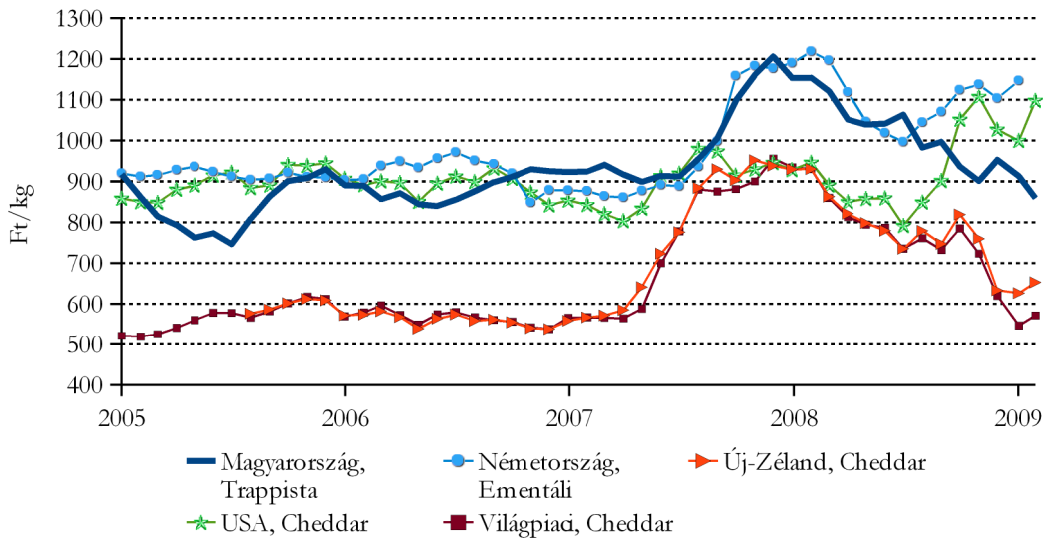
* 4,2% zsírtartalomra sztenderdizált, mennyiséggel súlyozott átlagár

Forrás: EU Bizottság

11. ábra

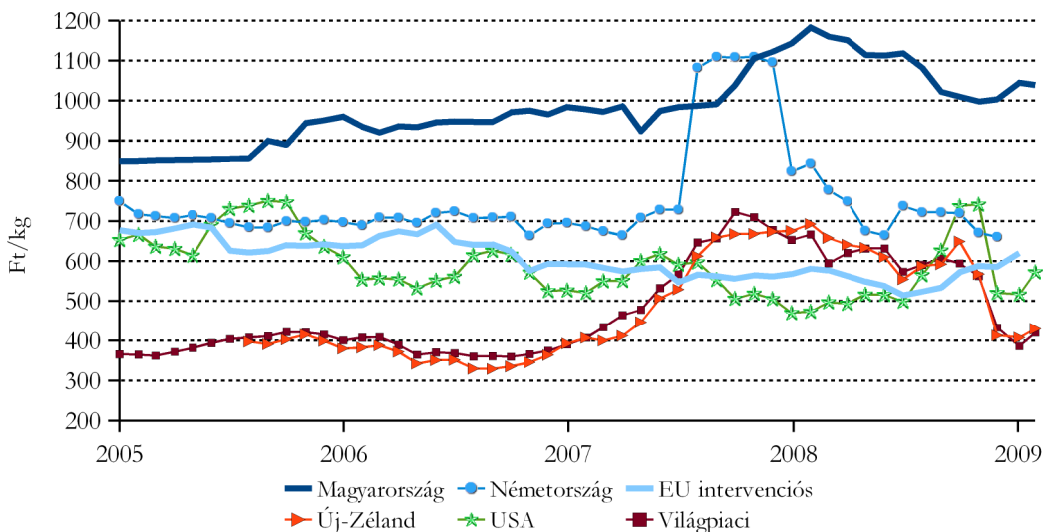
A sajt ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel, AKI PÁIR

12. ábra

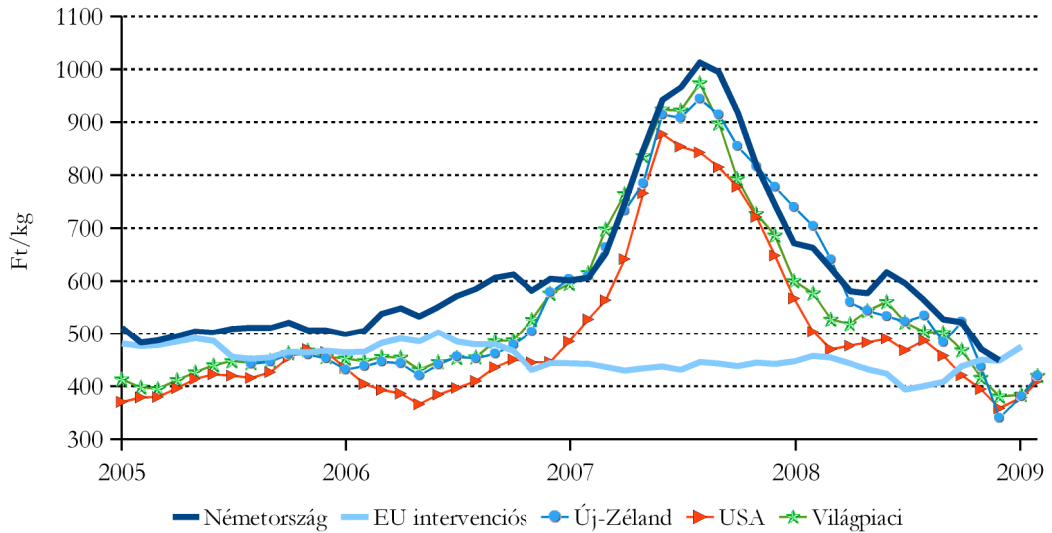
A vaj ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel, AKI PÁIR

13. ábra

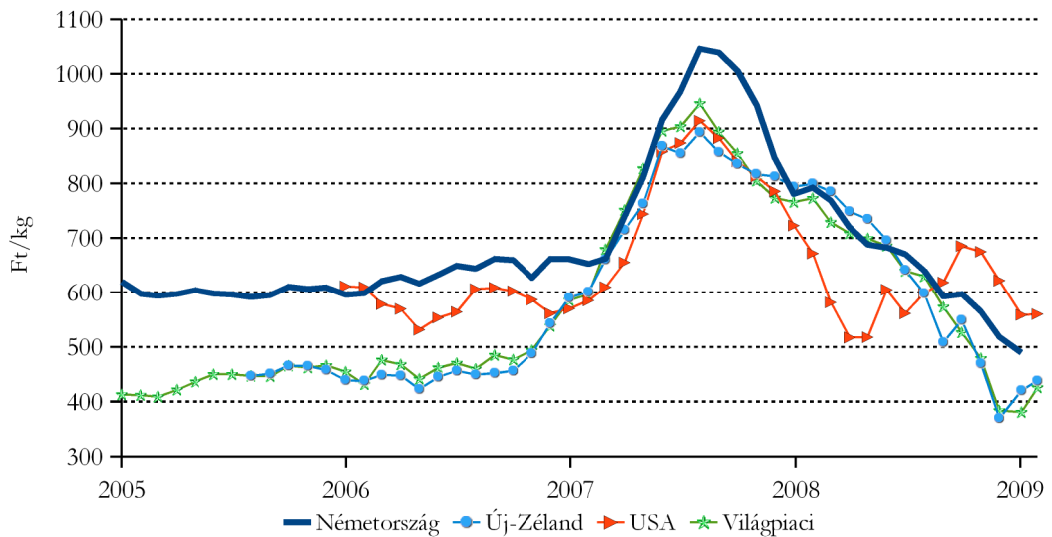
A sovány tejpor ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

14. ábra

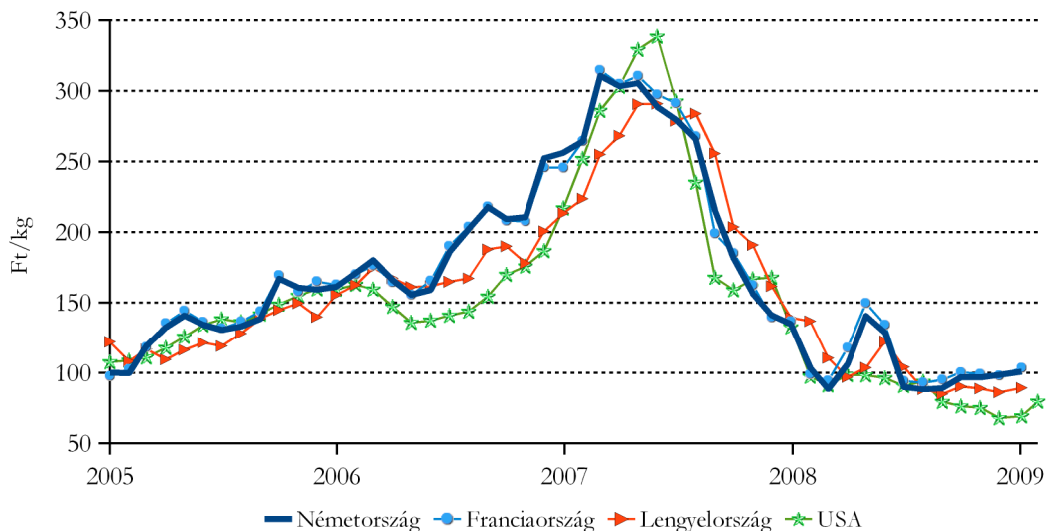
A teljes tejpor ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

15. ábra

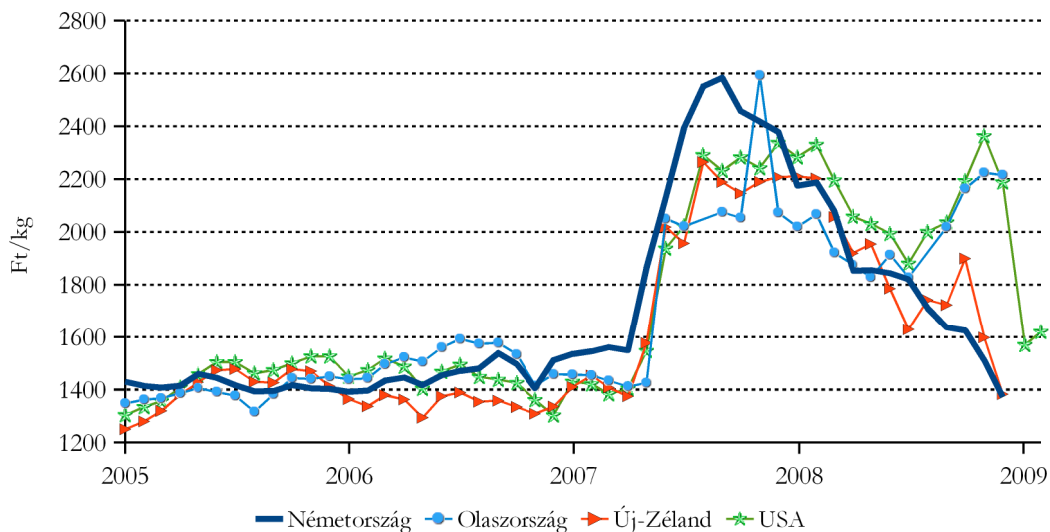
A tejsavó ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

16. ábra

A kazein ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>